

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	ETIKA HLM2301						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Conf. univ. dr. Ungvári Zrínyi Imre						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Asist. niv. dr. Kerekes Erzsébet						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	AT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	56				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• A hallgató kötelező jelenléte az előadások 70%-án, vagyis a 14 előadásból 9-en
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• A hallgató kötelező jelenléte az összes szemináriumon. Az elmúlászott szemináriumok nem pótolhatók

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1.1 A filozófia alapfogalmainak és alapkoncepcióinak azonosítása és meghatározása egyes adott filozófiai szövegek olvasása során</p> <p>C4.1 Az emberi cselekvésre és tapasztalatra vonatkozó hipotézisek megfogalmazása, megfelelő képpen használva a filozófia nyelvezetét és módszereit</p> <p>C2.3. Középfokú bonyolultságú filozófiai problémák megoldásához szükséges kulcsfogalmak problematizálása és operacionalizálása</p> <p>C2.4 Egyes filozófiai elméletek eszméinek és érveinek összehasonlító elemzése, érdemeiknek és korlátaiknak azonosítása</p> <p>C6.2 Más személyek és kultúrák értékeinek, véleményeinek, szükségleteinek azonosítása, megértése és tisztelete</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT 1 Közép nehézségű probléma-helyzetek realista tárgyalása mind elméleti, mind pedig gyakorlati érvek által, hatékony megoldásuk érdekében</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az etikai alpművek fogalomrendszerének, alapkoncepcióinak és alapproblémáinak a megismertetése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A legáltalánosabb etikai problémák összefüggéseinek feltárásában, valamint az alapvető etikai elméletek gondolatvezetésének értelmezésében való jártasság kialakítása. Az etikai gondolkodás jellegzetes átalakulásainak elemzése a filozófia történetében napjainkig. Az etikai tárgyalásmódok és az életút során meghatározó jelentőségűvé váló életvezetési tendenciák közötti összefüggések keresése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A társadalmi együttélés erkölcsi vetülete	Előadás, megbeszélés	Kiemelt szempontok: a hallgatók kérdései; példák, magyarázatok
2. Etikai szemléletmód. Az erkölcsös életvezetés filozófiai alapjai	u.az	u.az
3. Az etika és a gyakorlat egyéb diszciplínái	u.az	u.az
4. A cselekedetek és életvezetés megalapozása	u.az	u.az
5. Erényetika. A jellem, rendeltetés és az élet egysége	u.az	u.az
6. Haszonelvű etika. Az érintettek legnagyobb boldogsága	u.az	u.az
7. Normatív etika. Szabadság és szabálykövetés	u.az	u.az
8. Értéketika. Az értelemadó értéktartalmak összefüggése	u.az	u.az
9. Személyiségetika. Az önmegvalósítás ethosza	u.az	u.az

10. Felelősségetika. A másság, a gondoskodás és a szolidaritás	u.az	u.az
11. Kommunikatív etika. A közmegegyezés lehetősége	u.az	u.az
12. Egyénközpontú és közösségközpontú szemléletek	u.az	u.az
13. A jó élet képzeteinek sokfélesége és az etikai relativizmus problémája	u.az	u.az
14. Az erkölcsi életút tényezőinek összetettsége és változatossága	u.az	u.az
<p>Könyvészet</p> <p>1. Arisztotelész: Nikomakhoszi etika[Etica nicomahicã] , Európa, Budapest, 1987;</p> <p>2. Habermas, Jürgen: A kommunikatív etika[Etica comunicativă], Új mandátum, Budapest, 2001.</p> <p>3. Heller Ágnes: Általános etika[Etica generală], Cserépfalvi, Budapest,1994;</p> <p>4. Heller Ágnes: Személyiségetika[Etica personalității], Osiris, Budapest, 1999.,</p> <p>5. Kant, Immanuel.: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése [Fundamentele metafizicii moravurilor], In: Kant, I.: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése [Fundamentele metafizicii moravurilor], A gyakorlati ész kritikája[Critica rațiunii practice], Az erkölcsök metafizikája [Metafizica moravurilor], Gondolat, Budapest, 1991;</p> <p>6. MacIntyre, Alasdair: Az erény nyomában [Tratat de morală. După virtute], Osiris, Budapest, 1999.</p> <p>7. Mill, J. S.: Haszonelvűség [Utilitarianism], In: Mill J. S.: A szabadságról. Haszonelvűség [Despre libertate. Utilitarianism], Magyar Helikon, Budapest, 1980.</p> <p>8. Platón: Az állam [Statul], Gondolat, Budapest, 1989.</p> <p>9. Scheler, Max: A formalizmus az etikában és a materiális értéketika [Formalismul în etică și etica materială a valorilor], Gondolat, Budapest, 1979;</p> <p>10. Ungvári-Zrínyi Imre, Bevezetés az etikába [Introducere în etică], Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Heller Ágnes: Személyiségetika[Etica personalității], Osiris, Budapest, 1999., 7-20. o.	Szövegelemzés, megbeszélés	
2. Habermas, J.: A gyakorlati ész pragmatikai, etikai és morális használatáról. In: Habermas, J.: A kommunikatív etika, Új mandátum, Bp. 2001., 218-229. o.	Szövegelemzés, megbeszélés	
3. Dominique Picard: Politețea, manierele elegante și relațiile sociale, Dacia, Cluj, 2000., 64-85. o.; H.L.A. Hart: Jog és erkölcs, In: H.L.A. Hart: A jog fogalma, Osiris, Budapest, 1995., 215-245. o.; Brian Davis: Erkölcs és vallás, In: Brian Davis: Bevezetés a vallásfilozófiába, Budapest, Kossuth, 1999., 193.- 200.	Szövegelemzés, megbeszélés	
4. Hans-Georg: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika megalapozásának vázlat, Gondolat, Budapest, 1984, Arisztotelész hermeneutikai aktualitása, 221-228. o. Oakeshott, Michael: Bábel tornya [Turnul Babel], Café Babel, 1996/3.	Szövegelemzés, megbeszélés	
5. Arisztotelész: Nikomakhoszi etika. Európa, Budapest, 1987, I., II., VI. Könyv; Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae. Prima pars. A teológia foglalta. Első rész, Telosz, Bp. 1994; V. A jóról általában, VI. Isten jóságáról, 125.-189. MacIntyre, Alasdair: Az erények, az emberi élet egysége és a hagyomány fogalma, In: MacIntyre, Alasdair: Az erény nyomában. Osiris, Budapest, 1999, 274-302.	Szövegelemzés, megbeszélés	

<p>6. Mill, John Stuart: Haszonelvűség, In: J.S.M.: A szabadságról. Haszonelvűség, Magyar Helikon, Budapest, 1980; 229.-354.o, Amartya Sen és Bernard Williams: Utilitarizmuson innen és túl, [A. Sen és B. Williams: "Introduction", in: A. Sen és B. Williams (szerk.): Utilitarianism and Beyond (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), pp. 1-22. Fordította: Pataki György], tek.bke.hu/korok/zold/senwilliams.doc</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	
<p>7. Kant, Immanuel: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése, In: Kant, Immanuel: Az erkölcsök metafizikájának alapvetése, A gyakorlati ész kritikája, Az erkölcsök metafizikája, Gondolat, Budapest, 1991, 13.- 104. o., Fichte, Johann Gottlieb: Az erkölcsstan rendszere, Gondolat, Budapest, 1976, Második főrész, Az erkölcsiség elve alkalmazhatóságának és realitásának levezetése, 141-242. o., Rawls, John: Az igazságosság elmélete [O teorie a dreptății], Osiris, Budapest, 1997., pp. 21. –78., 396–461., 528–564.</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	
<p>8. Scheler, Max: A formalizmus az etikában és a materiális értéketika, Gondolat, Budapest, 1979; Az erkölcsi értékek úgynevezett lelkiismereti szubjektivitása, Az érzelmi élet rétegződése, 484.-522. o, Az erkölcsi személy lényege, Személy és individuum, 713.-740. o., A tiszta értékszemélytípusok rangsorának eszméje, 870.-888. o., Kekes, John: Az értékek pluralitása és feltételelessége, In: Ungvári Z. I. (szerk.): Értékelméleti szöveggyűjtemény, UBB, 1999, 161.-177.]</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	
<p>9. Heller Á.: Személyiségetika, Bevezetés, U.ő.: Nietzsche és a Parsifal. Prolegomena egy személyiségetikához, I. előadás, In: Heller Á.: Személyiségetika, Osiris, Bp., 1999., 9-15. és 19-31 ó., Kierkegaard, Sören: „Az esztétikai, az etikai és a vallási stádium közötti különbség [Diferențe între stadiul estetic, moral și religios la Kierkegaard]” (Kierkegaard, Sören: Vagy–vagy [Aut–aut]. Budapest, Gondolat, 1978., pp. 850-916.)</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	
<p>10. Emmanuel Lévinas: Felelősség a másikért, In: Emmanuel Lévinas: Etika és végtelen – beszélgetés Philippe Nemo-val Pannonhalmi Szemle 95/1, 44-47. o.; Emmanuel Lévinas: Diakronia és megjelenítés, Kellék, 1997, nr. 7, Kolozsvár, 23-35. o.; Hans Jonas: Az emberi cselekvés megváltozott természete. In. Lányi András (szerk.): Környezet és etika. Budapest, 2005, L’Harmattan Kiadó, 25-36.o.</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	
<p>11. Habermas, Jürgen: Feljegyzések a diszkurzusetika megalapozásának programjához, In : Habermas, Jürgen: A kommunikativ etika, Új mandátum, Budapest, 2001., 122-168. o.</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	
<p>12. Ronald Dworkin: Etikai individualizmus, In: Ronald Dworkin: Szabadság, egyenlőség, közösség, 2000 , 1999/március, 9-13. o.; Etzioni, Amitai: Igen, közösség. De kié? Századvég, No. 35/2005, 163-170. o</p>	<p>Szövegelemzés, megbeszélés</p>	

13. Nicholas Rescher: Érték, pragmatizmus, idelaizmus, John Kekes: Az értékek pluralitása és feltételessége (Pluralizmus versus relativizmus) In: Ungvári-Zrínyi Imre (szerk.): Értékelméleti szöveggyűjtemény, BBTE, 1999, 132-140, ill. 173-177. o.	Szövegelemzés, megbeszélés	
14. Pierre Hadot: A filozófia mint életforma, Műhely, 2001/5., 5-11. o.; Rorty, Richard: Esetlegesség ironia és szolidaritás, Jelenkor, Pécs, 1994; I. Esetlegesség, 17.- 88.o. Rawls, John: Az igazságérzet, In: Rawls, John: Az igazságosság elmélete, Osiris Kiadó, Budapest, 1997., 528-594. o.	Szövegelemzés, megbeszélés	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Amitai, Etzioni: Igen, közösség. De kié? Századvég, No. 35/2005, 2. Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae. Prima pars. A teológia foglalatja. Első rész, Telosz, Bp. 1994; V. A jóról általában, VI. Isten jóságáról, 125.-189. o. 3. Davis, Brian: Erkölc és vallás, In: Brian Davis: Bevezetés a vallásfilozófiába, Budapest, Kossuth, 1999., 193.- 200. o. 4. Dworkin, Ronald: Etikai individualizmus, In: Ronald Dworkin: Szabadság, egyenlőség, közösség, 2000 , 1999/március 5. Gadamer, Hans-Georg: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika megalapozásának vázlata, Gondolat, Budapest, 1984, Arisztotelész hermeneutikai aktualitása, 221-228. o. 6. Hadot, Pierre: A filozófia mint életforma, Műhely, 2001/5. 7. Hart, H.L.A.: Jog és erkölcs, In: H.L.A. Hart: A jog fogalma, Osiris, Budapest, 1995. 8. Jonas, Hans : Az emberi cselekvés megváltozott természete. In. Lányi András (szerk.): Környezet és etika. Budapest, 2005, L'Harmattan Kiadó, 25-36.o. 9. Kierkegaard, Sören: „Az esztétikai, az etikai és a vallási stádium közötti különbség, In: Kierkegaard, Sören: Vagy-vagy, Budapest, Gondolat, 1978. 10. Lévinas, Emmanuel: Felelősség a másikért, In: Emmanuel Lévinas: Etika és végtelen – beszélgetés Philippe Nemo-val Pannonhalmi Szemle 95/1. 11. Lévinas, Emmanuel: Diakronia és megjelenítés, Kellék, 1997, nr. 7, Kolozsvár 12. Oakeshott, Michael: Bábel tornya [Turnul Babel], Café Babel, 1996/3. 13. Picard, Dominique: Politețea, manierele elegante și relațiile sociale, Dacia, Cluj, 2000. 14. Rawls, John: Az igazságosság elmélete [O teorie a dreptății], Osiris, Budapest, 1997. 15. Rescher, Nicholas : Érték, pragmatizmus, idelaizmus, John Kekes: Az értékek pluralitása és feltételessége (Pluralizmus versus relativizmus) In: Ungvári-Zrínyi Imre (szerk.): Értékelméleti szöveggyűjtemény, BBTE, 1999. 16. Rorty, Richard: Esetlegesség ironia és szolidaritás, Jelenkor, Pécs, 1994. 17. Sen, Amartya és Williams, Bernard: Utilitarizmuson innen és túl, [A. Sen és B. Williams: “Introduction”, in: A. Sen és B. Williams (szerk.): Utilitarianism and Beyond (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), Fordította: Pataki György], tek.bke.hu/korok/zold/senwilliams.doc 		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy szerepel az alábbi hazai és külföldi egyetemek kínálatában:

- Universitatea din Bucuresti, Facultatea de Filosofie, Studii de licenta, Planul de învățământ (<http://www.filosofie.unibuc.ro/plan>),
- University of Oxford, Faculty of Philosophy, Course Descriptions (http://www.philosophy.ox.ac.uk/undergraduate/course_descriptions),
- Princeton University Department of Philosophy, Course Descriptions: Systematic Ethics, Normative

Ethics (<http://philosophy.princeton.edu/graduate-course-offerings.html>)

A tantárgy olyan ismereteket foglal magában, amelyek fontos szerepet játszanak bármely fogalalkozás szakmai deontológiai mércéinek a megértésében

A tantárgyban olyan ismeretek szerepelnek, amelyek jelen vannak a cégek és civil szervezetek számára ajánlott legismertebb intézményi tréningek keretében is. pl. megtalálhatjuk őket például a Smart Solutions & Support s.r.l., Romania. (<http://www.omnisolutions.ro/ro/?smart-solutions-support-romania>) ajánlatában is.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A hallgatónak átmenő jegye (5) kell legyen mind az előadás (kollokvium/dolgozat), mind pedig a szemináriumi (3 szöveg elemzése) feladatokból ahhoz, hogy átmenő jegyet kapjon a tantárgyból Értékeléskor: - a másolás vagy csalás kísérletére 1-es osztályzat jár - a témák nem, ismeretére 4-es osztályzat jár		A végső jegy az előadásra kapott (írásbeli vizsga) jegyből (70%) és a szemináriumi feladatokra kapott jegyből (30%) tevődik össze
10.5 Szeminárium / Labor	- a téma helyes besorolása - a tratalomnak a fogalmi és módszertani keretbe illeszkedő előadása	- A hallgató kötelező jelenléte az összes szemináriumon. - a vitákban való részvétel - három szemináriumi szöveg elemzése	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
a.) A hallgatónak átfogó szemlélete van az etika alapproblémáiról b.) A hallgató képes szakkifejezésekkel megmagyarázni az etika problémáinak összefüggését egy sajátmaga által választott probléma példáján. c.) A hallgató képes koherens módon bemutatni legalább három szöveget, ami a tantárgy témaköréhez tartozik			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2012.12. 10.

Dr. Ungvári Zrínyi Imre egy. docens Dr. Kerekes Erzsébet egy. tanársegéd

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2012.12. 10.

Dr. Demeter Attila egy. docens